PHO 1b

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΦΩΤΙΟΥ

ΤΟΥ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΠΡΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ

ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΣΚΥΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Θ. ΠΑΠΑΑΛΕΞΑΝΔΡΗ
1883

3069.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΦΩΤΙΟΥ

ΤΟΥ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΠΡΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ

ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΣΚΥΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΚΑΙ ΤΟΥΔΕ ΚΤΗΤΩΡ
ΞΕΝΟΦΩΝ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ
ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Θ. ΠΑΠΑΑΛΕΞΑΝΔΡΗ
1883

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡ 594
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΩι
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤῌ ΣΚΥΘΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΦΩΤΙΟΣ
ΕΛΕῼ ΘΕΟΥ
Ἐψηφισμένος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

τὸν ἐν Χριστῷ ἀποδίδωσιν ἀσπασμὸν

Ἐσιωπήσαμεν· μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσωμεν καὶ ἀνεξόμεθα τὴν δυσφορωτάτην ταύτην ζημίαν ἐπὶ πλεῖον ἐπαγομένην κατὰ τῆς Γερασμίας μητρὸς Ἐκκλησίας; Ἀπὸ ἐννέα ἤδη μηνῶν ὁ ἁγιώτατος Ἀποστολικὸς καὶ Πατριαρχικὸς Θρόνος τοῦ Ἀδελφοθέου ἀπωρφάνισται τοῦ κανονικοῦ διαδόχου τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος μακαρίτου Πατριάρχου Ἱεροθέου. Τὴν ἁγιωτάτην Μητέρα Ἐκκλησίαν διασπαράσσουσιν ἔριδες ἐμφύλιοι. Τὸ ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Π. Τάφου θρασύτεροι προσβάλλουσιν οἱ ἐχθροί· τὰ λογικὰ πρόβατα τῆς τοῦ Κυρίου ποίμνης καθ' ἡμέραν τῆς ὁδοῦ ἀποπλανοῦνται τῆς ἀληθείας· τῶν ἱερῶν κανόνων ἀδιάληπτοι αἱ ἀθετήσεις· τοῦ ἀξιώματος τῆς Ἐκκλησίας συνεπεῖς αἱ καταπατήσεις τῶν δικαίων τῆς Ὀρθοδοξίας ἐπὶ τῶν παναγίων προσκυνημάτων δυσαρίθμητοι αἱ ἁρπαγαί. Ἐπιγελῶσιν οἱ πολέμιοι· σαλεύονται οἱ ὀλιγόπιστοι ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις συντρίμμασιν ἐπορχοῦνται σκιρτῶντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας διῶκται· Πόθεν ταῦτα; πικρὰ ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ ταύτοις οὐδὲν φιλαίτερον.

Ὅτε περὶ μεσοῦντα τὸν Ὀκτώβριον τοῦ παριππεύσαντος σωτηρίου ἔτους ἡ ἁγιωτάτη τῶν Ἐκκλησιῶν Μήτηρ διὰ τῶν κανονικῶν Αὐτῆς καὶ νομίμων ἀντιπροσώπων ἀνήγγειλεν ἡμῖν τὴν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ τετελεσμένην

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐπὶ τῇ ἡμῶν μετριότητι ὁμόθυμον ἐκλογὴν, τότε ἐκπεπληγμένοι πρὸς τὸ μέγεθος τῆς θείας περὶ ἡμᾶς συγκαταβάσεως, πανδήμως ἐνώπιον Θεοῦ τε καὶ ἀνθρώπων διεβεβαιωσάμεθα τὴν οὕτω τιμήσασαν ἡμᾶς Γερασμιωτάτην Μητέρα Ἐκκλησίαν, ὅτι καθωσιοῦμεν σύμπαντα τὸν βίον τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἄχρις ἐσχάτης πνοῆς ἐσόμεθα πιστὸς αὐτῆς φύλαξ καὶ ὑπέρμαχος. Ὅτε δὲ εἴδομεν ἐξεγειρόμενον καθ' ἡμῶν τὸν σάλον ἐκεῖνον, ὃς, ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἀρξάμενος, πᾶσαν ἐκίνησε καθ' ἡμῶν γλῶσσαν, προτιμῶντες ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν κατάπαυσιν τοῦ ταράξαντος τὴν Ἐκκλησίαν κλυδωνὴν, ἐσιωπήσαμεν ὑβριζόμενοι, ἐκωφεύσαμεν προπηλακιζόμενοι, ηὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδικούμενοι, καὶ παιόμενοι πανταχόθεν καὶ συκοφαντούμενοι καὶ ῥαδιουργούμενοι, ἐγενόμεθα ὡς ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. Καὶ ταῦτα, οὐχ ὅτι ἐγινώσκομεν δίκαιον τὸν καθ' ἡμῶν ἀγῶνα, οὐδ' ὅτι συνήδειμεν ἑαυτοῖς καὶ ἴχνος τῶν καθ' ἡμῶν διαβολῶν, οὐδ' ὅτι ἐπί γε βραχεῖαν στιγμὴν ἐδιστάσαμεν περὶ τῆς κανονικότητος τῶν ἐφ' ἡμῖν τετελεσμένων. Ἀλλ' ἐπειδὴ καθοσιωμένοι τῇ ἁγιωτάτῃ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ· προετιμῶμεν τὸν θάνατον αὐτὸν τοῦ σκανδαλισθῆναι ἐφ' ἡμῖν τὴν Ἐκκλησίαν· προετιμῶμεν τὴν ἡμετέραν ἀτιμίαν τῶν ταραχῶν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, προετιμῶμεν θῦμα προσαγαγεῖν τὴν ἡμῶν μετριότητα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τῆς ἡσυχίας τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Ποιμνίου. Μή τοι γὰρ κρείττονες ἦμεν Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου;

Ἐντεῦθεν κακούργοις ἴσα διωκόμενοι, ἐσιγῶμεν, πολεμούμενοι οὐκ ἀντεπράττομεν, οὐδέ γε φωνὴν ἀφήκαμεν διαμαρτυρίας· διὰ τί; διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν καταστόρεσιν τοῦ κλύδωνος. Καὶ τίς ἂν ἡμῶν εἴη μακαριώτερος, εἴ γε τῇ καθ' ἡμῶν ἀδικίᾳ καὶ βιαιο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πραγίᾳ ἡ εἰρήνη ἐπεισήγετο τῇ Ἐκκλησίᾳ; Ἀλλὰ φεῦ· ποῦ ἡ εἰρήνη; ποῦ ἡ ἀγάπη; ἡ δὲ τῆς Ἐκκλησίας πρόοδος ποῦ; ποῦ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ ἡ ἀσφάλεια; ποῦ δὲ τοῦ Ποιμνίου ἡ σωτηρία; ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς πρόθυμοι πᾶσαν ἠσπασάμεθα θυσίαν; οὐδαμοῦ· δὲ τούτων οἴμοι! Οἱ ὅροι ἀθετοῦνται τῶν Πατέρων, τὸ πλήρωμα τὸ χριστεπώνυμον καθ' ἑαυτοῦ διῄρηται, ἡ ἐλευθερία τῆς Ἐκκλησίας ἠφάνισται, βίᾳ καὶ ἁρπαγμῷ καὶ δυναστείᾳ ἐγκρατεῖς τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιχειροῦσι τινὲς γενέσθαι. Καὶ ὥςπερ ὁ μέγας ὠδύρετο ποτὲ Βασίλειος· «ἀνατέτραπται τὰ τῆς »εὐσεβείας δόγματα· συγκέχυνται δὲ Ἐκκλησίας θεσμοί· »φιλαρχίαι δὲ τῶν μὴ φοβουμένων τὸν Κύριον ταῖς προ»στασίαις ἐπιπηδῶσιν». Ἐπὶ τούτοις πῶς ἂν σιωπήσαιμεν;

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἱερόθεος, ὁ πρὸ ἡμῶν τὸν θρόνον ἐμπεπιστευμένος τοῦ Ἀδελφοθέου. Ἡ ἁγιωτάτη Σιωνῖτις Ἐκκλησία συνῳδὰ τοῖς τεθεσπισμένοις νόμοις τοῦ Κράτους ὑπέβαλε διὰ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου κατάλογον τριῶν καὶ δέκα ἐκλεξίμων ἐπὶ Πατριαρχείᾳ τῇ ὑψηλῇ ἐγκρίσει τῆς θεοφρουρήτου Κυβερνήσεως. Μετὰ δίμηνον ἐξέτασιν τοῦ καταλόγου τούτου, ἀντὶ τῶν δέκα καὶ τριῶν ὀνομάτων ἐπεστράφησαν διὰ τοῦ διοικητοῦ Ἱεροσολύμων Ῥαοὺφ πασσᾶ μόνα πέντε, ἐν οἷς ἦν καὶ τὰ ὀνόματα τῆς τε ὑμετ. σεβασμιότητος καὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος· τί ἐγένοντο οἱ ἄλλοι ὀκτώ; ἆρα ἡ ὑμ. σεβασμιότης ἔχει ἤρεμον τὴν συνείδησιν πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην; ὀκτὼ ἀδελφοί, οἱ μὲν ἀρχιερεῖς, οἱ δὲ μέλη τελοῦντες τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἴσως οἱ βέλτιστοι τῆς ἡμῶν εὐαγοῦς ἀδελφότητος ἐξεκλείσθησαν τοῦ καταλόγου τῶν ἐπὶ πατριαρχείᾳ ἐκλεξίμων διὰ τίνα λόγον; πάντως ὅτι οὐκ ἔχαιρον τοῦ βασιλείου Κράτους τὴν ἐμπιστοσύνην· ἀλλὰ ποίας απο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

λαύει τότε ἐμπιστοσύνης ἢ τιμῆς παρὰ τῇ θεοσυντηρήτῳ κραταιᾷ Κυβερνήσει Σύνοδος, ἧς περ ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία (ὀκτὼ γὰρ εἰσὶν οἱ ἐκβεβλημένοι) οὑτωσὶν ἀριδήλως ἀπέρριπτας; Ἡλίκης δ᾽ ἂρ᾽ ἐνοχῆς ἀπέναντι τῆς ἱερᾶς ταύτης Συνόδου, ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας εἰσὶν ὑπεύθυνοι οἱ ὁπωσδήποτ᾽ οὖν συντελέσαντες ὥστε τηλικαύτην ἐξενεχθῆναι ψῆφον ἀποδοκιμασίας κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἀδελφότητος; ἆρα καὶ πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἤρεμον ἔχει τὴν συνείδησιν ἡ ὑμ. Σεβασμιότης; Ἡμεῖς γε ἀπὸ καρδίας τοῦτο καὶ ποθοῦμεν καὶ εὐχόμεθα. Ἀλλ᾽ ἡ ὑμ. σεβασμιότης φέρουσα πᾶν τὸ κῦρος ἐπιτρόπου τοῦ παναγίου Τάφου, ἐν φιλίαις σχέσεσιν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διατελοῦσα πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ἐκείνους ἀφ᾽ ὧν ἐξήρτητο ἡ ἀφαίρεσις τῶν ὀνομάτων ἢ ἡ ἔγκρισις, καθῆκον ἔχουσα ἐργασθῆναι παντὶ σθένει πρὸς ἐπιστροφὴν ἀθίκτου τοῦ καταλόγου, καὶ ἠδύνατο καὶ ὤφειλεν ἀγωνισθῆναι κατὰ τῆς ἀποῤῥίψεως τοσούτων ἀδελφῶν (εἰμὴ γέ τις αὐτῶν ἦν ὀλέθριος) καὶ ἀπαιτηθήσεταί ποτε λόγον περί τε τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ὀκτὼ ἀδελφῶν, καὶ περὶ ἧς ἐπεδείξατο ἐν τούτῳ διαγωγῆς· ἀλλὰ προβῶμεν προσωτέρω.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεξίμων ἀπὸ τριῶν καὶ δέκα εἰς μόνα πέντε περιορισθέντα ἀνεκοινώθησαν τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐγκεκριμένα πάντα δι᾽ αὐτοκρατορικοῦ ἰραδὲ, ἐπιτάσσοντος ἀναδειχθῆναι Πατριάρχην ἕνα ἐκ τῶν πέντε. Τούτων εἷς ἦν καὶ ὁ πανοσιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Δοσίθεος. Ἀλλ᾽ ὁ ἐξοχώτατος διοικητὴς Ἱεροσολύμων Ῥαούφ Πασσᾶς ἅμα τὸν κατάλογον ἀνακοινώσας ἀπήτησε καὶ τὴν παραίτησιν τῆς αὐτοῦ πανοσιότητος ἐπιμόνως καὶ δυναστικῶς, ἀπειλῶν ἄλλως ἀναβαλεῖν τὴν ἐκλογήν. Κατ᾽ ἀγαθὴν μέν τοι συγκυρίαν ὁ πανοσιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Δοσίθεος, διαθέρμως ποθῶν ἀπαλλαγῆναι πάσης πιθανότητος τῆς ἐπὶ πατριαρχείᾳ ἐκλογῆς, ἔσπευσε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

συμμορφωθῆναι τῇ ἄλλως ἀτόπῳ καὶ βιαίᾳ ἀπαιτήσει τοῦ διοικητοῦ. Ἐκ τῶν πέντε ἄρα ἐκλεξίμων ἐναπελήφθησαν μόνοι τέσσαρες ἤτοι ἡ ὑμ. Σεβασμιότης, ὁ μητροπολίτης Πτολεμαΐδος Ἀγάπιος, ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος Φώτιος καὶ ἡ ἡμῶν μετριότης. Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων, τῶν δι᾽ αὐτοκρατορικοῦ Ἰραδὲ ἐγκεκριμένων, ὥς γε ἐτηλεγράφει ἡ ὑμ. Σεβασμιότης καὶ ἐδήλου ὁ διοικητής, ὤφειλεν ἡ ἁγιωτάτη Ἐκκλησία ἐκλέξασθαι τὸν ἑαυτῆς Ποιμένα. Καὶ ἡ μὲν γενικὴ ἐκλογικὴ συνέλευσις συνελθοῦσα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου εἰδικοῦ Νόμου, ἀνέδειξε τρεῖς ὑποψηφίους τὸν μητροπολίτην Πτολεμαΐδος Ἀγάπιον διὰ ψήφων ἕξ, τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα διὰ ψήφων ἕνδεκα καὶ τὴν ἐμὴν μετριότητα διὰ ψήφων εἴκοσιν· αὐθημερὸν δὲ ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος συνελθοῦσα ἐν τῷ ἱερῷ βήματι τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως κατενώπιον ἀπειραρίθμου πλήθους χριστιανῶν, πυκάζοντος ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ πανάγιον ἐπικαλεσαμένη Πνεῦμα, προὐβάλετο ἐν μυστικῇ ψηφοφορίᾳ διὰ πασῶν τῶν ψήφων ἐκτὸς μιᾶς ὡς πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστήνης τὴν ἡμῶν μετριότητα.

Χαίρουσα ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τοῖς τετελεσμένοις καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν πεπληρωμένη, ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν ταύτην πᾶσι τοῖς τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης, ἡγουμένοις, ἐξάρχοις καὶ ἐπιτρόποις τοῦ Παναγ. Τάφου, καὶ δὴ καὶ τῇ ὑμ. Σεβασμιότητι, παρ᾽ ἧς ᾐτεῖτο πρόθυμον ἐνέργειαν πρὸς ἔκδοσιν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Βερατίου· ἀλλὰ ἄλλως ἔδοξε τῇ ὑμ. Σεβασμιότητι, ἥ περ οὐκ οἴδαμεν τί παθοῦσα ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκλογῇ, τὴν προτέραν περὶ ἡμᾶς ἀγάπην εἰς μῖσος μετήλλαξε καὶ τοσοῦτον τῆς ἡμῶν κατεξανέστη μετριότητος, ὥστε καὶ ἀνατρέψαι θεμιτοῖς τε καὶ ἀθεμίτοις τὴν ἐφ᾽ ἡμῶν ἱερὰν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν. Ἐπὶ τούτῳ τὸ πολεμικὸν ἐκεῖνο συνεκεκίνητο καθ' ἡμῶν στῖφος, ἐπὶ τούτῳ πᾶσα πόλις καὶ κώμη καὶ ἐσχατιαὶ πᾶσαι πλήρεις τῶν καθ' ἡμῶν ἦσαν διαβολῶν. Αἱ ἐφημερίδες μόλις ἐπήρκουν διαδιδοῦσαι πανταχοῦ παμπληθῆ ἄρθρα κατά τε τοῦ ἐκλελεγμένου καὶ κατὰ τῶν ἐκλεξάντων. Ἄνθρωποι λεγόμενοι τῆς Ἐκκλησίας λειτουργοὶ περιήρχοντο τὰ μέγαρα τῶν ἰσχυρῶν κατασυκοφαντοῦντες τὴν ἡμῶν ἐλαχιστότητα καὶ τηλεγραφήματα συχνὰ ἐζήτουν διαμαρτυρήσεις νῦν μὲν παρὰ τοῦ κλήρου, νῦν δὲ παρὰ τοῦ λαοῦ. Καὶ τούτου μὲν οὐκ ἔτυχεν ὁλοσχερῶς ἡ ὑμ. Σεβασμιότης, ἅτε μόνης μιᾶς ἐπισταλείσης διαμαρτυρίας, καὶ ταύτης παρὰ Φωτίου ὑπογεγραμμένης, τοῦ μεγάλου ἀρχιδιακόνου. Ἀλλὰ κατηγορίαι ἐπὶ κατηγορίαις, διαβολαὶ ἐπὶ διαβολαῖς, συκοφαντίαι ἐπὶ συκοφαντίαις ἐπιμόνως ἐπαναλαμβανόμεναι, ἀδρῶς ὑποστηριζόμεναι, διὰ πολλῶν στομάτων διαλαλούμεναι παρέστησαν τὴν μὲν ἡμῶν μετριότητα ἐξώλη καὶ προώλη, κακούργων κορυφήν, βδέλυγμα ἐρημώσεως, τὴν δὲ ἐκλογὴν παράνομον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Καὶ ὅμως, Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Σκυθοπόλεως, ποῖαι ἦσαν αἱ καθ' ἡμῶν τε καὶ τῆς ἐκλογῆς ἀληθεῖς καὶ νόμιμοι κατηγορίαι; ὅτι οὐκ ἔχομεν ὑπερβάντες τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος; ἀλλ' ἡ ἐκλεξαμένη ἡμᾶς ἁγιωτάτη Ἐκκλησία, ἀλλ' ἡ κραταιὰ Κυβέρνησις καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἄναξ, ὁ εὐδοκήσας συγκαταλέξαι ἡμᾶς ἄκρᾳ εὐμενείᾳ μετὰ ἐγκεκριμένων ἐκλεξίμων οὐκ ᾔδεισαν τὴν ἡμῶν νεότητα; ἀλλ' οἱ πρὸ ἡμῶν ἐν περιπετείαις δεινοτάταις ἐπὶ τοῦ Θρόνου ἀναβάντες τοῦ ἀδελφοθέου ἀοίδιμοι πατέρες, οἱ Γερμανοί, οἱ Χρύσανθοι οἱ Δοσίθεοι, γέροντες ἄρα ἐνεπιστεύθησαν τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἕκαστος διηύθυναν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν; ἀλλ οἱ ἱεροὶ τῆς Ἐκκλησίας κανόνες, οἱ μηδ' ἕνα τῶν ἐκκλη-

σιαστικῶν βαθμῶν ἀπαγορεύοντες τοῖς ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη γεγονόσιν «ὁ γὰρ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρι-»στὸς ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐβαπτίσθη καὶ ἤρξατο διδά-»σκειν» παράνομοι νῦν ἐπὶ τῇ ἡμῶν ἐκλογῇ κηρυχθήσονται;

Κατανόησαν ἆρα οἱ πολέμιοι, ὅτι ἄχρηστον ἦν τὸ ὅπλον τοῦτο, καὶ κατέχεαν ἡμῶν μυρίας λοιπὸν ὕβρεις, μυρίας συκοφαντίας, αἰσχρὸς, ἄτιμος, ἀχάριστος, κλέπτης, ἀρχολίπαρος, ἦσαν τὰ καθ᾽ἡμῶν προχειρότατα ἐπίθετα. Ἀλλὰ σεβασμιώτατε μητροπολῖτα Σκυθοπόλεως, ποίαν ἀλήθειαν εἶχον αἱ κατηγορίαι αὗται; ὅτε συνειργαζόμεθα μετὰ τῆς ὑμ. Σεβασμιότητος ποῦ ἦν ἡ αἰσχρότης; ὅτε μετ᾽ αὐτῆς συνεβιοῦμεν ποῦ ἦν ἡ ἀτιμία; ἡ δὲ ἀχαριστία ποῦ; ὅτε ἡ ὑμ. Σεβασμιότης προὐχειρίζετο ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας, ὅτε προὐβιβάζετο ἐπὶ τὴν μητρόπολιν Σκυθοπόλεως, τότε ἐν μερίδι Ἰούδα ἐτιθέμεθα παρ᾽ Αὐτῆς; πότε δὲ ἐγενόμεθα καὶ κλοπῆς ἔνοχοι; μὴ μέχρι τῆς ἡμετέρας ἐκλογῆς οὐκ ἀπηλαύομεν παρ᾽ Αὐτῆς καὶ ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων; ὅτε δὲ ὑπεχωροῦμεν πρόθυμοι πρὸς αὔξησιν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τότε ἀρχολιπαρίας ἐγραφόμεθα; ἢ ἔπειτα ἠνεῴγεισαν τῶν περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸν πρώην φιλούμενον, τιμώμενον, ἐπαινούμενον, εἶδον, ὢ! τοῦ θαύματος! κακίας ἄβυσον, ἄνδρα ἐξώλης καὶ προώλης, ἐρημώσεως βδέλυγμα; ποίαν ἀπόδειξιν τῶν κατηγοριῶν τούτων ἔχει ἡ ὑμ. Σεβασμιότης; κἀνταῦθα οὖν ὀλισθηρὸν ἦν τὸ ἔδαφος. Ἄρα καὶ ἐπ᾽ ἀσεβείᾳ ἔδει κατηγορηθῆναι τὸν ἐκλελεγμένον, τὸν διὰ τὴν ἐκλογὴν τέρας γενόμενον ἀποφώλιον.

Τοῦ Ῥενὰν τὰς ἰδέας ἀσπάζεται, ἐβόων οἱ περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα· καὶ ὅμως, Σεβασμιώτατε μητροπολῖτα Σκυθοπόλεως, ὅτε συνελειτουργεῖτε μεθ᾽ ἡμῶν, ὅτε ἐπε-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κροτεῖτε ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ εἰς πρεσβύτερον προαγωγῇ, τότε ποῦ ἦν ἡ ἀσέβεια; ποῦ ἦν ὁ ὀπαδὸς τοῦ Ῥενὰν Φώτιος; κατηγορήθημεν ὡς ἄτιμοι καὶ αἰσχροὶ, ἐπειδὴ δῆθεν ἐφοιτῶμεν ἐν οἴκοις παντὸς μώμου ὑπερτέροις· ἀλλ᾽ ἂν ἡμεῖς ἀτίμου ἐπὶ τούτῳ καὶ αἰσχροῦ δίκην ὀφλισκάνωμεν, ἡ ὑμ. Σεβασμιότης ἡ πρὸ ἡμῶν καὶ μεθ᾽ ἡμῶν ὡς συγγενὴς μετὰ τῶν τιμιωτάτων ἐκείνων οἴκων σχετιζόμενοι οὐκ ἐν τῇ αὐτῇ τέτασθαι μοίρᾳ; Καὶ οἱ τάφοι ἀνεσκαλεύθησαν τῶν τεθνεώτων καὶ τὰ ὀστᾶ ἐξετάφησαν τῶν ἐν Κῳ. κεκοιμημένων καὶ ἐξετοξεύθησαν κατὰ τῆς ποτνίας μητρός, τῆς εἰς φῶς ἡμᾶς ἐνεγκομένης ὕβρεις ἀγοραῖαι καὶ οὐτιδανοὶ συκοφαντίαι, ὧν ἦν μὲν καθαρὰ καὶ ἄσπιλος ἡ ἁγνὴ καὶ ἁγία ἐκείνης ψυχή, οὐδέποτε δ᾽ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν ἱκανὴν τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα· ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς συγχωρῆσαι αὐτῇ ἐπὶ τούτῳ. Ἐὰν ἡμεῖς ἦμεν ὁ ἐχθρός, τί ἔβλαπταν ἡμᾶς οἱ νεκροί; Ἐὰν καθ᾽ ἡμῶν ἦν ὁ πόλεμος, τί ἐζητεῖτε ἐν τοῖς τάφοις; Ἡ Ὕαινα μόνη ἐκθάπτει τὰ πτώματα καὶ κατορχεῖται ἐν ταῖς σαρξὶν αὐτῶν· οὐκ ἐπειθόμεθα δ᾽ ἄχρι τοῦδε, Σεβασμιότατε Μητροπολῖτα Σκυθοπόλεως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δοξομανίᾳ ἑαυτὸν παραδοὺς καὶ τῶν θηρίων καθίσταται θηριωδέστερος. Ἡμεῖς πρὸς ταῦτα οὐκ ἀντιπροβαλλόμεθα ἀπολογίαν, οὐκ ἐπικαλούμεθα τὴν ἀρχαίαν ἀγάπην, οὐκ ἀντιτάσσομεν κατηγορίας βεβαίας καὶ εὐαποδείκτους, οὐ μαρτυρόμεθα τοὺς ἀνθρώπους· τὸν Θεὸν ἐπικαλούμεθα καὶ παρ᾽ Αὐτοῦ ἐξαιτούμεθα θερμῶς οὐχὶ τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ τὴν συγχώρησιν, ἀλλὰ τὸν ἔλεον ὑπὲρ τῶν ἀτομικῶς Ἡμᾶς ἀδικησάντων. Δεδιδαγμένοι γὰρ παρὰ τῶν πατέρων, ὅτι «οὐ τὸ παθεῖν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀλγεινόν, ἀλλὰ τὸ μὴ εὐαθλῆσαι αὐτῇ δυσφορώτατον,» τοσοῦτον ἀπέχομεν τοῦ λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς καθ᾽ ἡμῶν ἀδικήμασιν, ὅσον οὐδὲν ἡγούμεθα μακαριώτερον τοῦ ἀδικεῖσθαι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀλλ' ὁ καθ' ἡμῶν δεινὸς οὗτος πόλεμος ἐζημίωσε καιρίως τὸ ἱερὸν κοινόν, καὶ οἱ περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα τὸν ἡμέτερον διώκοντες ὄλεθρον, ἔλαθον ἐνυβρίσαντες αὐτὴν τὴν πάντων Μητέρα καὶ τιθαινὸν Ἐκκλησίαν. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ τὰ ὄργανα αὐτῶν κατήντλουν τὸν ἄντλον τῆς κρδίας αὐτῶν κατὰ τῆς ἡμῶν κεφαλῆς αὐτὴ ἡ ὑμ. Σεβασμιότης ἠγωνίζετο παντὶ σθένει ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτυχεῖν, ὥστε τὴν κανονικῶς τετελεσμένην ἐκλογὴν μὴ τυχεῖν τοῦ ὑψηλοῦ Κυβερνητικοῦ κύρους· κεκτημένη δὲ πιστὸν συνεργάτην καὶ σύμβουλον Φώτιον τὸν Ἀρχιδιάκονον ἐνταῦθα, κατώρθωσεν, οὐδὲν γὰρ τοῦ κακοῦ ἀκοπώτερον, ἰδεῖν πεπληρωμένον τὸν ἑαυτῆς πόθον· οὕτω διεβιβάσθη εὐθὺς ἐν ἀρχῇ πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τὸ τηλεγράφημα ἐκεῖνο ἐξόχου ἐπ' εὐεργεσίαις ἀνδρός, τηλεγράφημα, ὅπερ οὐκ' ἔσται δυστυχῶς συνηριθμημένον μετὰ τῶν πολυαρίθμων ἀγαθῶν αὐτοῦ πράξεων, καὶ δι' οὗ σαφῶς καὶ ῥητῶς ἠπειλοῦντο δι' ἐξοριῶν οἱ συγκροτοῦντες τὴν ἁγίαν Σύνοδον, εἴπερ ἐτόλμων ἐμμεῖναι ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῆς γενομένης ἐκλογῆς. Οὕτως ἐφ' ὅλους δύο μῆνας διεβιβάζοντο αὐτοῖς ἄλλαι κρύφιαί τε καὶ φανεραὶ ἀπειλαὶ καὶ ὑποσχέσεις πρὸς ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν τοῦ ἀποδέξασθαι δηλονότι προθύμως τὴν ἀκύρωσιν τῆς γενομένης ἐκλογῆς. Ἄνθρωποι δὲ μίσθαρνοι, εἴτε θέσεως ἀπώλειαν φοβούμενοι, ἢ μισθαρίου γλιχόμενοι ἀνήρχοντο καὶ κατήρχοντο ἀκάματοι τὰς κλίμακας τῶν Πατριαρχείων καὶ τοῦ Μοναστηρίου, γῆν καὶ θάλατταν ἄνω καὶ κάτω φέροντες, ἵνα προσήλυτον ἕναν ποιήσωνται, ἵνα τὰς τάξεις τῶν καθ' ἡμῶν πληθύνωσι συνομνυόντων· οὕτως ἐμηδενίζοντο αἱ ἐνέργειαι τῆς ἐν Βασιλευούσῃ ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, αἱ ὑπὲρ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς, πρὸς δὲ τὴν ἐνταῦθα ἁγίαν Σύνοδον ἔγραφε φανερῶς ἀπειλοῦσα ἡ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὑμ. Σεβασμιότης, ὅτι «ἐὰν μὴ ἄρωσι τὴν πέτραν τοῦ σκαν-»δάλου αὐταὶ αἱ χεῖρες τῶν ἀναστηλωσάντων αὐτήν, τότε »ἐνσκήψουσι κατὰ τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος κακὰ χείρω τῶν »τότε καὶ σπουδαιότερα.»

Μετὰ τηλικαύτας καὶ τοσαύτας ἀπειλάς, μετὰ δίμηνον προπαρασκευὴν καὶ ἐργασίαν ὕπουλόν τε καὶ φανεράν, ὁ Διοικητὴς Ἱεροσολύμων Ῥαοὺφ Πασσᾶς ἀνεκοίνωσε τέλος τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν κυβερνητικὴν ἀπόφασιν, ἔχουσαν περίπου ὡς ἑξῆς: «τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιμαν. »Φωτίου μὴ συναδούσης πρὸς τὸν εἰδικὸν τοῦ Κράτους »νόμον, διατάσσεται ἡ Σύνοδος προβῆναι εἰς ἐκλογὴν δευ-»τέραν·» ἀλλὰ πότε ἀνεκοίνωσεν αὐτήν; ἀφ' οὗ πρῶτον προσεκάλεσεν ἐπιμόνως μόνον τὸν Σεβασμιότατον Τοποτηρητὴν εἰς ἀκρόασιν ὅλως μυστικήν. Ἐφεξῆς δὲ (μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας) συνελθοῦσα ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἀκούσασα τὸ ἐπίταγμα τὸ Κυβερνητικόν, ἐδήλωσεν, ὅτι ἀποδέχεται αὐτό, καὶ παρὰ τὰς ἐνστάσεις τινῶν, ἐφ' ᾧ καὶ πρακτικὸν οὐκ ἐγένετο, προέβη εἰς σύνταξιν νέου καναλόγου νέων ἐκλεξίμων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπιτρεψάτω νῦν ἡμῖν ἡ ὑμ. Σεβασμιότης τὰς ἐρωτήσεις ταύτας διατί ἡ ὑμ. Σεβασμιότης τὸ μὲν πρῶτον ἐδόξαζε τὸν Θεὸν ἐπὶ τοῖς τετελεσμένοις καὶ ἱκέτευεν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς Ἐκκλησίας, εἶτα δὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐκλογῆς ἐκήρυσσεν ἔργον ἀντικείμενον τῇ συνειδήσει αὐτῆς; Ἐπέτρεπεν αὐτῇ ἡ συνείδησις ἀντὶ τούτου ταράξαι τὴν Ἐκκλησίαν; Διατί ἡ ὑμ. Σεβασμιότης τρὶς δεξαμένη συνοδικὴν ἐντολήν, τρὶς παρέβη τὴν ἐντολὴν ταύτην καὶ ποικίλλαις προφάσεσιν ὑπεξέφυγε τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, ἤτοι τὸ διαψεῦσαι διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς τὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν δημοσιευθέντα; Ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ τὰ καθήκοντα τῆς συνειδήσεως οὐχ' ὑπηγόρευον τοὐναντίον; διατί τὸ

παράσημον, ὅπερ ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐδαψιλεύθη αὐτοκρατορικῇ εὐμενείᾳ τῷ Σεβασμιωτάτῳ Τοποτηρητῇ, οὔπω ἐπεδόθη αὐτῷ εἰσέτι; ἀνεκάλεσεν ἄρα ἡ κραταιὰ κυβέρνησις τὴν τιμὴν ταύτην; διατί ὁ διοικητὴς ἐκάλεσε τὸν αὐτὸν Σεβασμιώτατον Τοποτηρητὴν εἰς ἀκρόασιν ὅλως μυστικήν, ἐπιμείνας, ἵνα μειδ' εἷς παρῇ ἄλλος; Ἔδωκεν ἄρα αὐτῷ μυστικὰς ὁδηγίας καὶ ποίας; Ἐπὶ τίνι ἄρα λόγῳ ἡ ὑψ. Κυβέρνησις τὸν μὲν κατάλογον τῶν ἐκλεξίμων δι' Αὐτοκρατορικῆς ἐτίμησε κατακυρώσεως, ὥς γε ἐτηλεγράφησεν ἡ ὑμ. Σεβασμιότης, τὴν δὲ ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς οὐ περιέβαλε διὰ τοῦ αὐτοῦ κύρους; ἡ πρᾶξις αὕτη ἦν ἄρα ἥττονος σπουδαιότητος ἀξία; διατί ἡ μὲν ἐκλογὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς γενικῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως κατὰ τὸν Νόμον, τὴν δ' ἀκύρωσιν ἐδέξατο μόνη ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, τῶν μὲν διαμαρτυρομένων, τῶν δὲ κρατουμένων, μηδ' ἐν κοινοποιήσασα μηδὲ συγκαλέσασα τὴν γενικὴν ἐκλογικὴν Συνέλευσιν; Διατί ὁ Μητροπολίτης Βηθλεὲμ Ἄνθιμος πρός τινα τῶν συνοδικῶν παρατηρήσαντα, ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς ἀκυρώσεως ἔσται ἐξουθένωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπήντησε διὰ τῶν δε τῶν λέξων; «Ἡμεῖς εἴμεθα »οἱ καθ' αὐτὸ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας· ἀφ οὗ λοιπὸν ἡμεῖς δεχόμεθα τὴν ἀκύρωσιν, πρέπει καὶ σεῖς νὰ τὴν δεχθῆτε·» διατί ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς μετακαλεσάμενος ἡμᾶς συνεδριαζούσης ἔτι τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐδήλωσεν ἡμῖν, ὅτι «Ἡ κυβέρνησις δὲν θέλει τὴν »ἐκλογὴν καὶ τί νὰ κάμωμεν· ἂν εἴχαμεν τουφέκια, κα»λόν· μὰ τώρα ποῦ δὲν ἔχομεν τουφέκια, πρέπει νὰ δε»χθῶμεν τὴν ἀκύρωσιν, ἀφ οὗ ἔτζι θέλει ὁ Παπ Ἀλῆς;» διατὶ ἐπιμόνως ἠρνήθη δηλῶσαι ἡμῖν δι' ἐγγράφου τὴν ἀπόφασιν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου; Διατὶ οὐκ ἀπήντησε πρὸς ἡμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ὑπεδεικνύομεν τὸ τότε πρακτέον;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ ὑμ. Σεβασμιότης δύναται μὲν ἴσως μηδὲν ἀπαντῆσαι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας· ἀλλὰ τὰ κρυπτογραφηκὰ τηλεγραφήματα, ἅπερ ἀδιάλειπτα ἐπέστελλε Φωτίῳ τῷ Ἀρχιδιακόνῳ τί ἐσκόπουν; ἀλλ᾽ αἱ διὰ συμβολικῶν τετραγώνων κρυπτογραφικαὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαὶ ποῖον ἐπραγματεύοντο θέμα; δοθήτωσαν ταῦτα εἰς φῶς καὶ κηρυχθήσεται ἀθώα ἡ ὑμ. Σεβασμιότης, ἐὰν μὴ ἔνοχον αὐτὴν μαρτυρήσωσιν. Ἔχει ἆρα ἐπὶ τούτοις ἤρεμον τὴν συνείδησιν ἡ ὑμ. Σεβασμιότης καὶ δονήσεται ἆρα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἀφύκτῳ μὴ φοβηθῆναι «τὸν κριτήν, ὃς πάντας ἀπολεῖ τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος;»

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Σκυθοπόλεως! Ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐκλογῆς κἂν ἔτι νόμιμον ὑπολάβωμεν αὐτήν, ἡμᾶς μὲν οὐδαμῶς ἔβλαψεν· ἥτε γὰρ πᾶσα Ἐκκλησία ἀνομολογεῖ καὶ αὐτὴ ἡ ὑμ. Σεβασμιότης πέποιθέ τε καὶ οἶδεν, ὅτι ἡμεῖς διαμαρτυρόμενοι συγκαταλέγημεν μετὰ τῶν ἐκλεξίμων, ἄκοντες συνηριθμήθημεν μετὰ τῶν τριῶν ὑποψηφίων, καὶ ἀποδεσπιτοῦντες ὑπέστημεν τὴν ἐκλογήν· μόλις δ᾽ ὅτε κατείδομεν τὴν τοσαύτην ἐφ᾽ ἡμῖν συμφωνίαν τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, μόλις τότε, καίτοι σφόδρα ἐθαυμάζομεν καὶ διηπoροῦμεν τίποτε πρὸς ἡμᾶς πεπόνθασιν οἱ Πατέρες, καὶ πόθεν τοσοῦτον ἡττῶνται καὶ τῆς ἡμῶν βραχύτητος τῆς μικρᾶς καὶ ὀλίγης, ἐκλίναμεν ὅμως τὸν αὐχένα τὴν ὁμοφωνίαν τὴν κοινὴν δεῖγμα θείας ὑπολαβόντες βουλῆς. Πάντες δὲ οἱ ἔν τε τῇ ἁγίᾳ Συνόδῳ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἀδελφοὶ δύνανται ἀνομολογῆσαι, ὅτι, ὥσπερ ἄκοντες ἐξελέγημεν, οὕτω χαίροντες ἠκούσαμεν τῆς ἐκλογῆς τὴν ἀκύρωσιν· καὶ δικαίως ἆρα ἐκφωνήσαιμεν ἂν καὶ ἡμεῖς πρός τε τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτῆς ἐργασθέντας ἐπὶ τῇ ἀκυρώσει ταῦτα τὰ ῥήματα ἐκεῖνα τοῦ οὐρανοφάντορος πρὸς Ἰουλιανὸν τὸν Παραβάτην· «μικρά »σου τὰ τῆς παρούσης τύχης ἀνδραγαθήματα καὶ φαῦλα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὰ τῆς ἀριστέας, ἧς αὐτὸς ἠρίστευσας καθ' ἡμῶν· οὐχὶ δὲ καθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτοῦ.»

Ἀλλὰ μὴ σκοποῦντες τὰ κατὰ τὸ ἡμέτερον ἄτομον μηδὲ τὴν γενομένην ἡμῖν διὰ τῆς ἀκυρώσεως εὐεργεσίαν, ἀφορῶντες δὲ πρὸς τὴν ζημίαν, ἣν ὁ καθ' ἡμῶν πόλεμος ἐπήγαγε κατὰ τῆς γερασμίας Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐκτιμῶντες τὰς συνεπείας τοῦ οἰκτροῦ τούτου πραξικοπήματος, οὐ δυνάμεθα μὴ στενάζειν μηδ' ὀδύρεσθαι ἐπὶ τῇ μεγίστῃ ταύτῃ τῶν κακῶν συμφορᾷ· τὸ ἀξίωμα τῆς Ἐκκλησίας ἐξουθένωται· δύο ἱερῶν συνόδων αἱ κανονικαὶ πράξεις πεπάτηνται· ἡ Ἐκκλησία πρὸς ἑαυτὴν δοκεῖ ἀντιφάσκουσα· τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἠθέτηται. Καὶ πρὸς τί ταῦτα πάντα; Ἵνα ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ἡ κατὰ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα πέτρα τοῦ σκανδάλου· ἀλλ' ἦν ἆρα τὸ κατόρθωμα τοσαύτης ἀπωλείας ἀντάξιον; τοσαύτης ἀνομίας ἰσον; τοσούτων κακῶν ἀντίρροπον; Εἶεν·

Ὁπωσδήποτε ἡ πέτρα αὕτη τοῦ Σκανδάλου ἦρται ἐκ τοῦ μέσου καὶ Φώτιος ὁ Ἐψηφισμένος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐκ ποδῶν ἐγένετο· ἀλλ' ἀπήλλακται καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐπὶ παρανομίᾳ δίκης, ἣν κατ' αὐτῆς ἐγράψαντο οἱ περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα; οὐδαμῶς· ἀλλ' ὑποκύψασα τῇ ἐντέχνως παρεσκευασμένῃ βίᾳ, ἐκτραπεῖσα τῆς Βασιλικῆς ὁδοῦ τῆς νομιμότητος καὶ συνεπείας, ἀκυρώσασα τὴν ἑαυτῆς πρᾶξιν καὶ ἀναγκασθεῖσα ἆρα μὴ σέβειν ἑαυτὴν ἐξ ἀτοπίας λοιπὸν ἐπ' ἀτοπίαν φέρεται καὶ ἐπὶ τὸν βυθὸν τῆς ἀντικανονικότητος ὁρμῇ ἀκατασχέτῳ ὑποσύρεται· ὄντως συνετάχθη νέος κατάλογος ἐκλεξίμων, ἀλλὰ τίνι τρόπῳ; τοῖς ἀποῦσιν ἱερωτάτοις Ἀρχιερεῦσιν οὐδὲν ἠγγέλθη, οὐδὲ πρόσκλησις ἐπεστάλη. Καὶ ὅμως ὁ νόμος ὁ πολιτικὸς ῥητῶς ἐπιβάλλει διὰ τοῦ πέμπτου ἄρθρου τὸ προσκαλεῖσθαι τοὺς ἀπόντας ἀρχιερεῖς πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ καταλόγου. Εἷς τῶν ἀπόντων ἱερωτάτων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀρχιερέων μετὰ δύο ἄλλων ἐκλογέων ἐκρατήθησαν ἐν Βασιλευούσῃ, ἵνα μὴ συμμετάσχωσι τῆς ἐκλογῆς· καὶ ὅμως οἱ κανόνες οἱ ἱεροὶ οὐ μόνον οὐκ ἐπιτρέπουσι τὴν βίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ θεσπίζουσι πάντας τοὺς Ἐπισκόπους ὁμοψήφους ἐν τῇ ἐκλογῇ γενέσθαι. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀρθοδόξου Πληρώματος ἀπῆσαν πάντες· δύο δὲ οἱ τρεῖς ἀντιπροσωπεύθησαν διὰ τῶν ἱερέων τῆς ἁγίας Πόλεως· καὶ ὅμως τὸ δέκατον ἄρθρον τοῦ πολιτικοῦ νόμου σαφῶς ἀντίκειται πρὸς ταῦτα.

Κατηρτίσθη τέλος ὁ κατάλογος τῶν ἐκλεξίμων· ἀλλὰ ποῖα τὰ ὀνόματα τὰ συγκροτοῦντα αὐτόν; Ἐκτὸς δύο ἀρχιερατικῶν προσώπων, ὄντως ἀξίων τοῦ καταλαβεῖν τὸν θρόνον, πάντες οἱ ἄλλοι ἐκλέξιμοι αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀνομολογοῦσιν ἀπεστερημένους παντὸς πλεονεκτήματος, ἀπαιτουμένου ἐπ' ἔργου, τοσοῦτον σπουδαίου. Ἡ ὑμ. Σεβασμιότης καὶ φέρουσα ἐπὶ τοιαύτῃ ἐπιτηδείᾳ ἀντιπάλων ἐκλογῇ, ἐνδόμυχον ὅμως αἰσθάνεται τὴν αἰσχύνην ἐπὶ τῷ τοιούτῳ καταλόγῳ· τί δὲ γενήσεται, ἐὰν ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοῦ καταλόγου καὶ τὰ δύο ἐκεῖνα ἀρχιερατικὰ ὀνόματα; οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀνὴρ ἀνάξιος καθ' ἑαυτόν, ἀνήρ, παρ' οὗ ἡ Ἐκκλησία πολλὰ μὲν ὀφείλει φοβεῖσθαι, μηδ' ἓν δ' ἐλπίζειν; οἵαν εὐθύνην ἀνέλαβον οἱ μετὰ τῆς ὑμ. Σεβασμιότητος τὰ τοιαῦτα ἐπιτρέψαντες ἀτοπήματα! Πλὴν ἀλλὰ καὶ μεθ' ἁπάσας ταύτας τὰς παρανομίας ἐβασίλευσεν ἡ εἰρήνη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ; ἐλευθερώθη αὕτη τῶν ἀλγεινῶν συμφορῶν; ἀπεκατέστη ἡ τάξις; ἐπῆλθεν ἡ ἀγάπη; ἐξησφαλίσθη τὸ δίκαιον; προστατεύονται τὰ δικαιώματα; Πολλοῦγε καὶ δεῖ.

Ἀπὸ τῆς ς'. Δεκεμβρίου μέχρι τῆς σήμερον τρεῖς περίπου παρῆλθον μῆνες· ὁ νέος μέν τοι κατάλογος οὐδ' ἐπεστράφη. Πατριάρχης, ἔστω καὶ παράνομος, οὐκ ἐξελέγη· καθημέραν αὔξεται ἡ διχόνοια· μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κρατοῦνται ἐν βασιλευούσῃ· τὰ δικαιώματα τοῦ ἱεροῦ κοινοῦ ἐπὶ τῶν παναγίων προσκυνημάτων ἓν πρὸς ἓν πολεμῆται, καταπατῆται καὶ ἀφανίζονται. Οἱ λαοὶ καθ' ἑκατοντάδας ἀποπλανῶνται ὑπὸ τῶν προσηλυτιστῶν· ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δεσπόζει ἡ βία, βασιλεύει ἡ ἀταξία, ἀνάπτει ἡ φιλοδοξία, καί, κατ' ἀλήθειαν, δικαίως ἀναμιμνησκόμεθα τῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ῥημάτων «πρόσθες αὐτοῖς καὶ ἀμήχανόν τινα νόσον δοξομανίας, ὥστε, τῆς νεὼς εἰς βυθὸν φερομένης, τοὺς ἐπιβάτας ἀλλήλοις τῆς τῶν πρωτείων ἔριδος μὴ ὑφίεσθαι! Ἐπὶ τούτοις, τίς κἂν ἀπὸ πέτρας ἢ καὶ δρυὸς οὐκ ἂν στενάξειεν, οὐκ ἂν θρηνήσειεν; τίς εἴγε χριστιανὸν ἑαυτὸν λογίζεται, ἀνεπάγη τὴν δυσφορωτάτην ταύτην ζημίαν ἐπὶ πλεῖον ἐπαγομένην κατὰ τῆς ἐκκλησίας; Διὰ ταῦτα ἐλύσαμεν τὴν σιωπὴν καὶ καθῆκον ἐλογισάμεθα ἡμέτερον ῥῆξαι φωνὴν ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης Ἐκκλησίας. Πεποίθαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ ὑμ. Σεβασμιότης εὐδοκήσῃ παραιτήσασθαι τὸν ὀλέθριον τοῦτον πόλεμον καὶ νουθετῆσαι τοὺς περὶ αὐτῶν ἀποστῆναι τῶν ἐρίδων, παύσεται καὶ ὁ τοσοῦτος τῶν κακῶν κλύδων. Καὶ διὰ ταῦτα οὐκ ἐδιστάσαμεν πρὸς αὐτὴν ἀποταθῆναι καὶ τῶν συμφορῶν αἰτήσασθαι τὴν ἀναστολήν.

Τίνι δικαίῳ ἢ τίνι ποτε λόγῳ ἐπὶ ἐννέα ἤδη μακροὺς μῆνας ἐπιτρέπει ἡ ὑμ. Σεβασμιότης ταράττεσθαι τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Ἐκκλησίαν τὴν γαλουχήσασαν Ἡμᾶς καὶ τὴν θρέψασαν καὶ ἄχρι τῆς παρούσης περιωπῆς ἡμᾶς ἀναγαγοῦσα; οὐδὲν χριστιανικὸν παράγγελμα ἐπιτρέπει τοῦτο· τίνι δικαίῳ ἢ τίνι ποτε λόγῳ ἀγωνίζονται οἱ περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα βίᾳ καὶ ἁρπαγῇ καταλαβεῖν τὸν θρόνον τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς οὕτω σαφῶς καὶ ἀριδήλως ἐκφρασάσης τὴν ἑαυτῆς θέλησιν; Πᾶς ἀνὴρ τίμιος οὐκ ἂν ἔπραττεν οὕτω. Τίνι δικαίῳ ἢ τίνι ποτε λόγῳ ἐπιχειροῦσι δεσμεῦσαι τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἐκκλη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σίας; πῶς γὰρ ἄλλως ὀνομάσειεν ἄν τις τὴν κράτησιν τῶν ἀδελφῶν, καταστῆσαι αὐτὴν αὐτόχρημα; αὐτοχειρίαν γὰρ ἄντικρυς ὑπολαμβάνομεν τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἰδίων ἀποφάσεων, καὶ παραστῆσαι αὐτὴν δούλην ἄβουλον, νευρόσπαστον ἑτεροκίνητον; οὐδ' οἱ μέγιστοι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας τηλικούτων κατετόλμησαν. Ἀλλ' ἡμῖν μὲν εὔδηλον, ὅτι οὐδεμία τῶν πράξεων τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τηλικαύτης τηχούσης βίᾳ καὶ παρανομίᾳ δοκεῖ ἀποδεκτή· οἱ δὲ περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα πεισθήτωσαν τῆς Ἐκκλησίας, μᾶλλον δὲ ἑαυτῶν πεισθήτωσαν. Ἐνθυμηθήτωσαν τὸ τοῦ βίου μάταιον «καὶ ὡς οὐδὲν πιστὸν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ πάγιον.» Ἐνθυμηθήτωσαν, ὅτι «εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς Ἐκκλησίας γίνεται, τοῦτον καθαιρεῖσθαι καὶ ἀφορίζεσθαι καὶ τοὺς κοινωνοῦντας αὐτῷ πάντας» θεσπίζει ἡ Γερασμία Μήτηρ Ἐκκλησία· ἐνθυμηθήτωσαν, ὅτι ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχαίᾳ ἱστορίᾳ τῆς Σωνίτιδος Ἐκκλησίας οὐδὲν φέρεται παράδειγμα τῶν νῦν διαπραττομένων ἐκτὸς μόνης τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ μακαρίου Λαζάρου ὑπὸ Γερασίμου τοῦ παρανόμου. Ἀναμνησθήτωσαν ὅμως καὶ οἷον εἴληφεν οἰκτρὸν τέλος ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐπιβήτωρ καὶ φοβηθήτωσαν μὴ ἡ Ὑμ. Σεβασμιότης ὑπὲρ ἧς ὅμοια διεπράχθησαν τοῖς ἔργοις ἐκείνου, λάχῃ καὶ τῆς αὐτῆς δυστυχοῦς προσωνομίας, ἧσπερ ἠξιώθη κἀκεῖνος. Ἡμεῖς γε ἀπευχόμεθα τοῦτο καὶ δεόμεθα ἐνθέρμως τοῦ Ἀρχιποίμενος τῆς Ἐκκλησίας καὶ φιλανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μὴ ἐπὶ τοσοῦτον σκληρυνθῶσιν αἱ καρδίαι τῶν περὶ αὐτήν, ὥστε μετὰ τὸν πρῶτον ἐκεῖνον παράνομον ἀναστηλωθῆναι καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸν τίτλον: **Γεράσιμος ὁ Βος.** παράνομος

Ταῦτα αἱμασσούσῃ καρδίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀγάπῃ διαπύρῳ προσφθέγγεται τῇ ὑμ. Σεβασμιότητι ἀδελφὸς ἠδικημένος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μὲν καὶ δεδιωγμένος, ἀλλὰ ζῶσαν ἐς ἀεὶ θάλπων ἐν τῇ καρδίᾳ, τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην καὶ τὸν πάλαι Σεβασμὸν καὶ φοβούμενος μήποτε ἐμμενόντων τῶν περὶ Αὐτῆς ἐν τοῖς νῦν σκανδάλοις προκληθῇ κατ᾽ αὐτῆς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο «οὐαί»· τὸ ἐκφωνηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀψευδοῦς στόματος κατὰ τῶν εἰσφερόντων τὰ σκάνδαλα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Καὶ οἱ μὲν περὶ τὴν ὑμ. Σεβασμιότητα, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀληθεύειν παῤῥησιασάμεθα, κινήσουσιν ἴσως τὰ πάντα καθ᾽ ἡμῶν καὶ ἐπιχειρίσουσι κακῶσαι τὴν ἡμῶν ἀσθένειαν δι᾽ ἐξοριῶν τε καὶ διωγμῶν καὶ βασάνων. Ἡμεῖς δὲ μηδαμῶς ταῦτα πτοούμενοι, ὑπὲρ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας κινδυνεύομεν, δεόμεθα τοῦ οὐρανίου πατρὸς δοῦναι τῇ ὑμῶν ἀδυναμίᾳ ἰσχὺν ἐπὶ τὸ μακροθύμως καὶ μεθ᾽ ὑπομονῆς φέρειν τὰ παρ᾽ αὐτῶν. Τὴν δὲ ὑμ. Σεβασμιότητα παρακαλοῦμεν, εἴτις ἐστὶ πίστις τῶν σωτηρίων διδαγμάτων, εἴτις ἐστὶ σεβασμὸς τῶν ἐνταλμάτων τῆς Ἐκκλησίας, εἴτις ἀγάπη, εἴτινα σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, καταπράξασθαι τὸ ὅσιον καὶ δίκαιον, ὅπως ἂν καὶ παρὰ τοῦ οἰκτίρμονος Θεοῦ, τῶν εὐκτῶν τύχῃ ἀγαθῶν. ἀμήν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ

1883 *Φεβρουαρίου* 26

† Ὁ ἐψηφισμένος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

ΦΩΤΙΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
007000020564